

Boštjan Videmšek
VOJNI DNEVNIK

Boštjan Videmšek
VOJNI DNEVNIK

roman

Ljubljana 2023

Boštjan Videmšek
VOJNI DNEVNIK

© za besedilo Boštjan Videmšek
© za knjižno izdajo UMco, d. d., 2023
Vse pravice pridržane.

Izdajatelj in založnik: UMco, d. d.

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Pomočnica urednika: Renate Rugelj
Spremna beseda: Goran Vojnović
Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba
Oblikovanje ovitka: Samira Kentrič
Postavitev: Aleš Cimprič
Tisk: Camera, d. o. o.
Naklada: 300 izvodov, 1. dotis
Ljubljana 2023

Knjižno delo je izšlo v okviru programa, ki ga sofinancira
Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

V okviru določil Zakona o avtorski in sorodnih pravicah so brez pisnega dovoljenja
založbe prepovedani reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga
uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku,
vštevši fotokopiranje, tiskanje in shranjevanje v elektronski obliki.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-31

VIDEMŠEK, Boštjan

Vojni dnevnik : roman / Boštjan Videmšek ; [spremna
beseda Goran Vojnović]. - 1. natis. - Ljubljana : UMco, 2023

ISBN 978-961-7136-66-1

COBISS.SI-ID 143332867

*Tisti dan bomo pekel vprašali: »Si se napolnil?«
In pekel bo odgovoril: »Jih je še kaj?«*

– MEŠA SELIMOVIC

(*DERVIŠ IN SMRT*, PREVOD JANKO MODER)

Opozorilo pred branjem:

Osebe v knjigi so izmišljene, del dogajanja pa ne.

Za prijatelje.

Prvi september

Ob 3.16 zjutraj so nam zazvonili telefoni. Vsi, ki smo se v gluhi noči še nahajali v restavraciji, smo dobili identično sporočilo.

»Nevarnost zračnega napada! Umaknite se v najbližje zaklonišče ali klet. Tam ostanite do preklica!«

Vzelo nam je sapo. Spogledali smo se. »To je vaja, ni panike,« je nekdo dejal. Še preden je komu uspelo izdaviti vsaj medmet ali kletvico, so se oglasile sirene. Nekaj pijanih mladcev je krenilo na ulice. Tulili so, da hočejo puške. Mi smo se, še vedno v nejeveri, spraševali, ali bomo morali zjutraj neprespani v službo, za računalnik, na trening.

Klic dnevne, življenjske rutine je bil le še nekaj sekund glasnejši od zvokov vojne. Nato je dvakrat zapored strahovito počilo. Ne, to ni bila vaja.

Lastniku restavracije smo hitro sledili v vinsko klet – že med spuščanjem po stopnicah sem se nasmejal ironiji.

Osemnajst ur kasneje mi ne gre več na smeh.

Danes se je začela vojna.

Danes je dan, ko so nas izruvali iz naših življenj.

* * *

»Pizdarija,« je bila visoko artikulirana sestra Maša, ko sem jo poklical iz današnjega prvega zaklonišča. Za učiteljico tujega jezika nadvse elokventno. »Pizdarija,« sem potrdil njeno oceno. Nekaj časa sva molčala.

»Kaj boš?« me je vprašala dve leti mlajša, a najmanj pet let bolj odrasla sestra. Bila je prvi človek, na katerega sem pomislil, ko so zatulile prve sirene.

»Čim prej hočem domov. Ruj me čaka v stanovanju. Spet sem ga pustil samega. Zmešalo se mu bo. Sploh si ne predstavljam, kaj bo, če bo začelo pokati. Že petarde ga spravijo v histerijo. Za več dni.«

»Mama in tata spita, nočem ju strašiti,« je odvrnila Maša, ki se je po končanem študiju proti vsem (našim) pričakovanjem iz mesta vrnila domov, na podeželje. V bližino staršev. Najpametnejši, najboljši človek, kar jih poznam. Odrekla se je svetu. Da bi lahko izboljšala, morda ustvarila *svojega*.

»Čuvaj se. Ne hodi ven. Ruj bo zdržal. Veš, Val, danes se bo končala naša, najina mladost,« je dejala Maša. Čutil sem, da zadržuje solze.

»Kako to misliš?«

»Mladost je, ko misliš, da je vse dobro še pred teboj.«

Prelevila se je v jasnovidko; ampak v vojni res ni težko napovedovati prihodnosti.

Ker je ni.

* * *

Sedim v kleti stanovanjskega bloka. Skupaj s preostalimi stanovalci smo umazano, trohnečo klet v desetih minutah spremenili v zasilno zaklonišče. Drugo danes. Že trideset ur nisem spal. Razneslo mi bo želodec. Kuha me tesnoba.

V kotu kleti, v mirnem času »družabnega prostora«, na televiziji zagledam podobe železniške postaje na vzhodu države. Ne morem verjeti svojim očem. Zajame me vrtoглаvica. Pred lično železniško postajo, konec devetnajstega stoletja sezidano iz rdečih opek, v krogu ležijo razmesarjena trupla žensk in otrok. Na sredino trga je v trenutku, ko bi se morali pred vojno bežeči ljudje vkrcati na vlak, priletela raketa. In tik zatem še ena. Kamera se trese. Snemalec ni (z)mogel zadržati pogleda. Krvava punčka iz cunj leži ob svoji nepremični, morda petletni lastnici. Starka se po vseh štirih plazi čez trupla. Sosedje v zaklonišču srepo zrejo v ekran. *Zgodilo se je čisto blizu nas.* »V raketnem napadu je bilo ubitih najmanj 25 ljudi. Ranjenih je bilo več kot sto,« se na spodnjem robu televizijskega zaslona vrti napis.

Podatki. Številke.

Vsake toliko nas detonacije vržejo pokonci. Instinktivno se primemo za roke. Skupaj izgubljammo vojno nedolžnost. Najstnikoma nasproti mene gre na smeh. Z mobilnim telefonom snemata naše obraze. Zadržim se, da jima ne bi kaj rekel. Nimam te pravice. Tudi sam *snemam* obraze. Skupina mladih moških v klet prinese hrano, vodo, plinske gorilnike, spalne vreče in odeje. Zaustavim se med (pred) poskusom duhovičenja in asociacije na taborjenje zadržim zase.

Poskušam se umiriti s pisanjem. Dopovedujem si, docela neuspešno, da moram biti prisoten v trenutku; da moram opazovati druge ljudi. Da moja naloga ni le preživeti, pač pa svetu tam zunaj, izza naših meja, sporočiti, kaj se (nam) dogaja.

Grozna naloga, ki sem jo sprejel, da bi ohranil rutino in nahranil svojo obsesivno-kompulzivno motnjo. Nič častnega ni v tem. Kot tudi ne v čemer koli drugem.

Odjekne silovita eksplozija. To je bilo blizu, zelo blizu. Ljudje popadajo po tleh. Starejša gospa, moja soseda, po vseh štirih išče očala. Njena rdečerjava mačka po stopnicah uide proti izhodnim vratom. Za njo se hoče pognati moj črni mešanec. Zaradi sile, s katero ga, ujetega v zraku, zadržim na povodcu, se skoraj zaduši. Tresoč se umakne pod klop. Bojim se, da mu bo razneslo srce.

Kriče molčimo.

Sram me je, ko na prenosni računalnik sproti zapisujem »dnevne vtise«. Na sebi čutim vprašujoče, obtožujoče

pogleda. Se tako počutijo vojni poročevalci? Ampak – saj vojna se ne dogaja njim; verjetno jim je lažje.

So priče, da, a imajo izbiro.

Sprašujem se, zakaj od mene, ki sem doslej pisal le zgodbe, ki sem si jih sam izmislil, v Berlinu želijo, da pišem resnico – *osebni* vojni dnevnik, kot so mi naročili točno dve uri po tem, ko je na moje mesto padla prva bomba? Ali imam, medtem ko okoli mene ljudje umirajo, krvavijo in bežijo, sploh pravico pisati o sebi? Kaj, za vraga, pomeni v času vojne pisati o sebi? Ali od mene hočejo velikanski *selfie*? Kako bo kdor koli lahko vedel, da je to, kar pišem, resnično? Oziroma – da ni.

Takšna, tehnična, poceni, lahkotna, udobna vprašanja si postavljam med tem, ko se pripravljamo na naslednji potres. Naj pišem v sedanjiku ali pretekliku?

V prihodnjiku zagotovo ne ...

* * *

V hlačnem žepu mi ves čas vibrira mobilni telefon. Skrbi me za starša. Takoj ko so na mesto padle prve bombe, sta me poklicala. In molčala. Govorila sta mi, vsaj zadnjih pet let, da nas bodo napadli. Da bo vojna. Da naj odidem, dokler še lahko. Ker jih *poznata*. Ker sta odraščala v *tistem* sistemu. Ker sta na lastni koži izkusila, kako majhno vrednost ima življenje v totalitarnem režimu.

Jaz sem ju tolažil, da vojne ne bo. »Saj nista normalna; za takšno norost se danes, v Evropi, nihče več ne more odločiti,« sem ju vztrajno prepričeval. A po drugi strani, kot da bi bolj verjel zgodovini kot sam sebi, sem ju s podeželja, kjer živita le nekaj kilometrov od meje, zadnji dve leti vabil k sebi v glavno mesto. V varno, *evropsko* mesto. In po glavnem mestu je padlo najprej.

Potem ko sta preverila, kako sem in kje, nista mogla zadržati pokroviteljskega starševskega vzklika: »Saj sva vedela!« Ves dan že sedita pred televizijo. Hkrati imata, prepričan sem, prižgan tudi prastari radio, ki zaradi njune naglušnosti odmeva do bližnje meje. Večkrat sem jima dejal, da sploh ne bi vedela, če bi na njuno vas slučajno padla bomba. Kako prekleto neduhovito to zveni danes.

Govorita mi stvari, ki jih ne želim slišati. Kot da bi jima malo ustrezalo, da se je njun neodvisni, vselej močni, po lokalnih standardih sorazmerno uspešni sin končno znašel v *težavah*, ki sta jih onadva, za razliko od njega, notoričnega pametnjakoviča, znala predvideti.

In bila sta, to moram priznati, skoraj edina. Ki sta vedela. Vnaprej.

Vsi moji prijatelji in znanci so bili prepričani, da nas veliki sosedi – ne morem se prisiliti, da bi napisal besedo sovražnik(i) – ne bodo napadli. Še pred osemnajstimi urami, ob treh zjutraj, ko smo se vendarle odločili poklicati taksi, da bi nas, pretirano radostne, razvozil po mestu, smo se ob novicah, da se na naših mejah kopicijo sile in da so

letala sosednje države večkrat priletela v naš zračni prostor, le muzali. To so klasične provokacije, geopolitični marketing; to počnejo zaradi Amerike in Evrope, je bil prepričan Vik, ki mu telefon ni in ni nehal zvoniti.

Od prvih spominov naprej je Vik moj najboljši prijatelj, s katerim sva si petnajst let delila hokejsko slačilnico. Potem je ledeno ploskev zamenjal za gledališki oder. Očitno mu je to dalo zeleno luč, da v »prostem času«, kot številni igralci in režiserji, lahko modruje praktično o – vsem. A tokrat sem se strinjal z njim, čeprav me je že dlje časa begalo, da nam gre v življenju predobro, da bi si lahko sploh predstavljali, da nam gre slabo.

Kaj šele, da bi – da bo – izbruhnila vojna.

Jaz nisem – le nekaj ur sem potreboval, da sem začel v kontekstu miru in iluzij uporabljati preteklik – mogel niti pomisliti, da se bom kadar koli znašel v zaklonišču. Da bom *doživel* vojno.

Zrasel sem v ideji miru, celo bratstva. Potem je počilo na drugem koncu države, stotine kilometrov oddaljenem od naše varne mladosti. Medtem, ko so v mojih najstniških letih drugod po nekdanji skupni državi divjale vojne, se je moja generacija zabavala. Vik in jaz sva igrala hokej. Za dvigovanje samozavesti ni boljšega športa. Razmišljali smo le o puncah in potovanjih, o naslednjem dnevu. Najini prijatelji in prijateljice so študirali v tujini. Za nekaj časa sem se jim, ko sem zapustil šport, pridružil. S poceni železniškimi in

letalskimi kartami sem prepotoval vso Evropo in se doobra naužil študentskega hedonizma.

Gojili smo magično, romantično mišljenje. Verjeli smo v *boljši svet*. V prihodnost. V objestnosti mladosti smo bili na pogon *aspiracij* sposobni prezreti tragedijo drugega. Drugih. Tisto se ni dogajalo nam. To ni imelo zveze z nami. To ni bil naš svet. Sami sebi smo bili vrhovna, nenasitna potreba. Bili smo hormonsko prevzetni. Nedotakljivi.

In za evolucionjskimi, egoističnimi plašnicami slepi, tako groteskno slepi.

Videli in vedeli nismo ničesar.

Danes imam takšne ljudi, če so seveda odrasli, za krive. Kolektivno krive *vsega*.

* * *

V že drugem današnjem zaklonišču načrtujemo bližnjo prihodnost. Povezujemo se z ravno aktivirano civilno zaščito. Drug drugega mirimo. Poslovnež v srednjih letih pravi, da bo jutri že vsega konec. Nihče mu ne oporeka. Bolje rečeno – nihče mu ne želi oporekati. Ruj, ki sem ga komaj spravil iz stanovanja, noče jesti. Tudi sam se že ves dan nisem dotaknil hrane. Starejši par po kleti deli hrenovke v testu. Zavrnem. Ne le zato, ker nimam apetita, ampak tudi zato, ker ne jem mesa. Nočem, da drugi ubijajo za moj užitek. Za mojo – varnost?

Da, v tej vojni bodo drugi ubijali za mojo varnost, pomislil. To že počno.

Zunaj udriha v intervalih. Skoraj melodično. Po nekaj urah mrka ponovno deluje brezžična povezava. Usujejo se sporočila in zaznamki zgrešenih klicev prek različnih aplikacij. Nemški časopis, ki je zadnje dve leti objavljala moje kolumne, potrdi, da želijo moj *Vojni dnevnik* objavljati *nedoločen čas*. Strah me je te besedne zveze. Na smrt. Kot da vedo nekaj več.

Zmrazi me do kosti.

A pisal bom, ker moram.

Ker se Daliji nisem oglasil na telefon – tega preprosto nisem zmogel –, me je zasula s paničnimi sporočili na družabnih omrežjih.

»Si na varnem?«

Stiskam zobe.

»Ti lahko kako pomagam?«

Ko bi lahko; ne moreš.

»Sem ti govorila, da bo vojna, pa me nisi poslušal. Moral bi z menoj. MORAL!«

Jebi se.

»Javi se, prosim!«

Pusti me pri miru.

»Ta vojna bo dolga, to moraš vedeti. Premisli vse skupaj še enkrat, prosim.«

Tudi najina vojna je bila dolga. In dovolj sem premišljeval.

»Dobro sem. V zaklonišču. Hvala za skrb.«

Kaj več, kaj drugače ne morem, nočem, ne smem spraviti iz sebe.

Rane so še odprte, srce podpluto. Vse me boli. Vse.

Ampak – kako, Dalija, veš, da bo ta vojna *dolga*, mi odta-
vajo misli. Kako si upaš zapisati kaj takega? In takoj sledijo
njeni generični odgovori. V glavi mi odzvanjajo (njene) str-
njene misli, ki sem se jih naposlušal v dveh letih skupnega
življenja.

Skoraj vse vojne, ki so se začele v enaindvajsetem stoletju,
Val, še vedno trajajo. So večne vojne. Ko bo enkrat počilo tu,
bo konec sveta, ki si ga poznal. Trajalo bo, trajalo, verjemi
mi, prosim, verjemi. Pojdi z menoj. Ne bodi idiot. Trmasto
govedo.

Egoist.

Ti, ti boš meni o egoizmu? Odjebi.

Imaš izbiro.

Nimam je.

Če greš z menoj, se odločiš za prihodnost. Če ostaneš v
domovini, se odločiš za preteklost. Verjemi mi, vojna bo.

Verjamem v to, kar vidim.

Kmalu boš videl, verjemi. Vse varnostnoobveščevalne
službe vedo, kaj se pripravlja. Poslušaj me, to je jedro moje-
ga dela. Vem, kaj govorim. Zadnjih deset let sem *izgubila* v
večnih vojnah.

Molči! Le domov bi rada šla. Vojna je zate le izgovor. Da
me lahko pustiš. Zapustiš.

Tvoji starši se bodo že nekako znašli, Maša bo skrbela za-
nju. Tvoja prihodnost je na Zahodu. Tu te čakajo delo, pri-
ložnosti, veselje.

Ne, ti si bila moja veselje; tu. In zdaj si moja žalost. Moja velika, neutolažljiva žalost.

In šla je, zagrizena humanitarka, domov. V Berlin. Mesec dni pred prvim dnevom vojne in pol leta pred iztekom njene pogodbe. Ruja je, sestradano, prestrašeno in pogrizeno ščene, profesionalna *rešiteljica* prinesla z ulice in ga pustila pri meni. Skupaj z rožami in smučarsko opremo. To je bilo sporočilo *začasnega* odhoda. A zame je bil njen odhod – izdaja.

Nepovratnost.

Šla je, ker si ni upala ostati. Ne z mano in ne v »nestabilni vzhodnoevropski državi«.

* * *

Kompulzivno preverjam novice. Z zakasnitvijo ugotovim, da berem novice (tudi) o sebi. Ob tem čutim hladno nervozo. Morda celo nekaj agresije. Ne zaradi vsebine. *Prihajajo, da bi ostali*. Zaradi občutka, da *moram* nekaj storiti. Da se moram premakniti. Da je moja odgovornost drugje.

Napadli so moje mesto, jaz pa čutim krivdo. Ker sem mislil, da vojne ne bo? Ker nisem mislil, ampak podaljševal iluzijo? Ker sem šleva? Ker ne razumem? Ker pada po mojem mestu, po mojih prijateljih, jaz pa medtem razmišljam o prijateljih z – druge strani? Kaj si mislijo, kaj čutijo. Ne, enega samega sporočila od tam danes nisem dobil, pa smo se še pred dvema mesecema po predstavitvi moje knjige v nekdanji skupni prestolnici tako lepo družili.

Niti od založnika. Nič. Glasen molk. So jih *odrezali*? So prijatelje aretirali? Kako je možen tako nenaden, celosten mrk? Kot da bi ljudi nekdo ugasnil.

Glavno mesto je obkoljeno, z veliki tiskanimi črkami piše na vodilni spletni strani. In za dodatek: V zračnih napadih je bilo ubitih najmanj dvajset ljudi. Še vedno nimam občutka, da se to dogaja meni. Novinarski jezik postaja vse bolj strojni jezik. V primitivni, osnovni verziji.

Strahotna eksplozija! Zatrese se ves blok. Zaboli me glava. S stene se vsuje omet. Zdaj vsi kričimo. Na čelu z Rujem. Njegovi kriki so predirljivi; kovinsko režejo, brodiyo po podzavesti. Bojim se, da ga bo udarila božjast. Tudi sam nisem daleč od tega. Beli smo, prašni. Prestrašeni, sami. Televizor je padel na tla. Oddaja čudne zvoke. Miza za namizni tenis je videti, kot da bi jo zasnežilo. Izgubimo tako brezžično kot mobilno povezavo. V kleti je neznosno vroče. Skupinsko pokašljujoč komaj dihamo.

»Kje je Ana?« »Kje je Anaaa?« »Aaaanaaaa!!!«

Mati kliče, panično išče svojo hčer, ki je pred pol ure odšla v prvo nadstropje po marmelado in sadje. Da nam bo lažje, se je zasmejala, ko je ob našem glasnem nasprotovanju odšla po stopnicah. »Dve minuti! Takoj bom,« nam je rekla z obrnjenim hrbtom.

Rujev povodec izročim sosedu na desni. Skupaj z Jonom, Aninim bratom, stečeva po stopnicah. Hodnik je nasičen s prahom. Nečloveško vroče je. Duhovičenje o nujnosti uporabe kirurških mask, k sreči, ostane preslišano. »Anaaa!«

kriči Jon. Pridružim se mu. Stečeva v prvo nadstropje. Ana, usmerjena proti nama, leži na trebuhu. Okoli nje, pomešana s steklom, je razlita brusnična marmelada. Je kri lahko tako gosta? V nahrbtniku, ki ji visi z boka, je polno sadja. Vidim, da se premika. Prva panika je mimo. Živa je. Ob eksploziji se je spotaknila in padla na prsi. Z glavo je udarila ob tla in za nekaj trenutkov izgubila zavest. Jon jo počasi spravlja k sebi.

»Ana? Ana, si okej? Si z mano?«

»V redu je. Kje sem?« dahne presunjeno dekle.

Jon ji namesto odgovora ponudi vodo. Postavi se na noge. Ustraši se velikih rdečih madežev. Ponovno jo povleče skupaj.

»Ne prenesem pogleda na kri ...«

To je od marmelade, jo pomiriva.

Histerično se smejimo in skoraj pozabimo, kje in kdaj in kdo in kako smo.

Pomagava ji do kleti. Nič hudega ji ni. Prvič danes se počutim *dobro*.

Med spuščanjem proti kleti se ozrem skozi okno ob vhodnih vratih v stanovanjski blok. Vidim le popolno temo. Luči v mestu so ugasnjene. Da tisti, ki ubijajo od zgoraj, ne vidijo točno, kaj je tu spodaj. Kdo je tu spodaj.

Kot da bo to kaj pomagalo.

Kot da je to kadar koli kaj pomagalo.

Daleč od oči, blizu sovraštva.

* * *

Kaj pomeni, ko kdo reče, da je za njim najdaljši dan v življenju? Po navadi gre za težak, zajeban, obveznosti in zoprnih odnosov poln dan, ki se noče in noče končati.

A velikokrat je *najdaljši dan* le fraza.

Pri štiridesetih in nekaj letih lahko z gotovostjo trdim, da je za menoj najdaljši dan v življenju – doslej.

Bojim se, da bodo vsi, ki sledijo, še daljši.

Do zadnjega, ki bo prekratek.

Drugi september

Ponoči je bilo tiho. Nočem uporabiti besede mirno. Pada po severnem delu mesta, ki se mu približuje kolona tankov. Strah nas je, vse skupaj, da nas bodo množično napadli z letali. Tako kot so to, *oni*, v imenu miru in spopada s skrajneži zadnjih nekaj let počeli marsikje po svetu. Naša protizračna obramba je šibka. Popolnoma nepripravljena.

Novice o letalskih in raketnih napadih prihajajo iz vseh delov države.

Zgodaj zjutraj, še pred sončnim vzhodom, sem omotičen in lačen z Rujem odšel pred blok. Hlad me je nemudoma spravil k sebi. A želel sem kričati. Kruliti! Zunaj ni bilo nikogar. Ruj je bil kljub travmatični noči razigran. Pričakoval je, da bova po najinih dobro uhojenih, *utečenih* poteh krenila na jutranji dir. Zalotil sem se, da mu glasno razlagam o

»novi resničnosti«. Poscal se je še šestič zapored. Kot da bi vedel, da danes ne bova kaj dosti zunaj ... Je mogoče scati na zalogo?

Po bližnji dvopasovnici je odbrzela kolona vojaških vozil. Iz njih so vihrale zastave. Na tovornjakih so, kot v nekih *drugih časih*, sedeli mladi fantje v uniformah. Zdelo se je, kot da v mestu snemajo vojni film. Kaj gledam, kaj vidim, sem se vprašal.

Mama in tata sta ob taki uri po navadi že pokonci. Upal sem, da bo Maša z njima preživela noč. Telefonski signal se je ponoči vrnil. To sem moral izkoristiti.

»Dobro jutro, sine,« se je oglasila mama. »Kako si?«

Pretežko vprašanje za jasen odgovor in preveč rutinirano, da me ne bi takoj zajel val nedefiniranih skrbi. Vesel sem bil, da sem slišal njen glas. Njun glas – vedno smo se pogovarjali prek zvočnika, da smo, upoštevajoč naglušnost, slišali drug drugega.

»Zunaj sem z Rujem. Hoče teči.«

»Kdo? Pes ali ti?«

»Oba.«

»Pa saj ne boš ...?«

»Ne bom. Kako je pri vas?«

»Nočem te strašiti, Val, ampak sorodniki z meje poročajo o premikih njihove vojske. V našo smer. Bojim se, da nas bodo obkolili in zasedli. Tu ni naše vojske, nobenega dela ne bodo imeli z nami,« je bil forenzičen oče, upokojeni strojni inženir, od nekdanj obseden z vojaško zgodovino.

»Nehaj, nehaj. Vse bo dobro. Danes zaseda varnostni svet. Ne bodo dopustili, da nas okupirajo,« mu je v besedo vskočila mama. Močno me je presenetila. Ona je bila namreč tista, ki je bila najbolj prepričana, da vojna *bo*. Kako čudne so poti obrambnih mehanizmov, sem pomislil.

»Kaj pa Maša? Je bila kaj pri vama?« sem ju zaskrbljeno pobaral.

»Bila, zvečer. Potem je odšla domov. Morala je pregledati kup šolskih testov. A potem sem pri zadnjih poročilih slišala, da bodo po vsej državi zaprli šole,« je odgovorila mama.

»Dali so ji prost dan,« se je zasmel očče.

Želel sem biti pri njima. Z njimi. Ampak – kdaj ju bom lahko naslednjič obiskal? Tristo kilometrov daleč živita. Že včeraj so po poti zrasle številne nadzorne točke. Milice, take ali drugačne, se rodijo čez noč in razplodijo že naslednji dan. V modernih, asimetričnih vojnah so kot krogi, ki nastanejo, ko kamen pade v vodo. Zastave vihrajo tam, kjer niso vihrale nikoli.

Interferenca vode.

Bojim se prihodnosti.

Poslovali smo se. Poklical sem Mašo. Ni se oglasila. Verjetno še spi, sem pomislil in ji poslal sporočilo.

Javi se, upam, da si okej.

* * *